

Nr 49.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa åtgärder för förstärkning av flygvapnet; given Stockholms slott den 9 februari 1940.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 februari 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld, anför efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet:

I skrivelse den 27 december 1939 har överbefälhavaren över rikets försvarskrafter — efter ärendets beredning av chefen för flygvapnet och inom flygförvaltningen — framlagt vissa förslag syftande till en omedelbar förstärkning av flygvapnet genom uppsättning av nya flygförband. De förband, vilkas nyuppsättande därvid föreslagits, äro *dels* två nya jaktflottiljer, *dels* en ny arméspaningsdivision och *dels* en ny marinspaningsdivision, allt utöver de hittills gällande planerna för flygvapnets uppsättning. Samtliga dessa förband kunde enligt gjord undersökning beräknas vara färdigorganiserade under budgetåret 1940/41.

Vad till en början beträffar de föreslagna nya förbandens förläggning har det av flygmyndigheterna ansetts lämpligt att tillsvidare förlägga dem till platser, där verkstäder redan finnas anordnade och där förläggningsmöjligheter åtminstone i viss utsträckning stå till förfogande. I de fall där förläggning och hangarutrymmen icke stode att erhålla, avsåges att i största möjliga utsträckning använda flyttbara baracker och hangarer. De två nya jaktförbanden hava i anslutning till det sagda av överbefälhavaren föreslagits skola förläggas till Trollhättan och Bulltofta, medan den nya arméspaningsdivisionen skulle förläggas till Malmen och den nya marinspaningsdivisionen till Hägernäs.

I fråga om *materielanskaffning* till de ifrågavarande nya förbanden har till överbefälhavarens skrivelse fogats en utredning, för vars närmare innehåll jag icke anser mig böra redogöra till statsrådsprotokollet. Ytterligare framställningar i detta hänseende hava sedermera avgivits av flygmyndigheterna genom särskilda skrivelser den 28 december 1939 samt den 19 och den 24 januari 1940. Till frågan om medelsbehovet för flygmaterielens anskaffande återkommer jag i det följande.

Vad slutligen beträffar frågan om tillgodoseendet av det ökade *personalbehov*, som betingas av tillkomsten av de föreslagna nya förbanden, har till överbefälhavarens skrivelse fogats en preliminär utredning angående de åtgärder, som erfordras för att kunna på ett tillräckligt snabbt sätt bringa upp flygvapnets personal till erforderlig storlek. Därefter har chefen för flygvapnet med skrivelse den 29 januari 1940 överlämnat en promemoria angående anställning och utbildning av personal, erforderlig på grund av nyuppsättningar av flygförband. Slutligen har chefen för flygvapnet i skrivelse den 31 januari 1940 — efter samråd med chefen för försvarsstaben och chefen för armén — avgivit vissa förslag i fråga om de ökade värnpliktskontingenter, som skulle erfordras i anledning av de ifrågasatta åtgärderna.

För organisering av de nya förbanden har i den nämnda preliminära utredningen räknats med att i stor utsträckning antaga reservpersonal ävensom att anställa civil personal, som under sin tidigare verksamhet förvärvat nödvändig teknisk utbildning. Anställandet av civil personal skulle bland annat syfta till att frigöra militär personal från vissa mera civilt betonade befattningar, såsom expeditionstjänster, kasernvårdstjänster och dylikt för att möjliggöra denna personals placering i mera direkt militära sysslor.

De åtgärder i personelhänseende, som skulle erfordras för organiserande av de ifrågasatta nya förbanden, hava närmare preciserats i förenämnda, av chefen för flygvapnet den 29 januari 1940 avgivna promemoria. Åtgärderna innebära i huvudsak följande:

a) I förhållande till den personal, som av flygförvaltningen i dess skrivelse den 31 augusti 1939 angående flygvapnets medelsbehov för budgetåret 1940/41 upptagits för nästa budgetår, tarvas en utökning med följande antal *officerare*, nämligen 2 överstelöjtnanter, 5 majorer och 7 kaptener samt dessutom 1 major och 1 kaptan i intendenturbefattning. Av denna personal förutsätts för nästa budgetår allenast de två officerarna i intendenturbefattning skola

tillkomma som en direkt personalökning, under det att de övrigas tillkomst skulle kunna ske allenast genom befordran från lägre grader utan att sammanlagda antalet officerare ökas; för närvarande saknas nämligen möjlighet att uppbringa den aktiva officerskadern till den fulla erforderliga styrkan. Den föreslagne nye kaptenen i intendenturbefattning borde få tillsättas redan från och med den 1 april 1940; han vore nämligen avsedd som flottiljintendent för den av de två nya jaktflottiljerna, som beräknades bliva först uppsatt, och borde fördensull — i likhet med övrig personal i detta förbands flottiljstab — träda i verksamhet redan nämnda dag för förbandets organiserande. De övriga föreslagna förändringarna i officersskårens sammansättning beräknades icke behöva genomföras förrän tidigast den 1 juli 1940.

b) Antalet *underofficerare* borde i förhållande till vad som i skrivelsen den 31 augusti 1939 föreslagits för budgetåret 1940/41 utökas med 4 förrådsförvaltare och 4 sergeanter. Beträffande de 4 förrådsförvaltarna förutsätts dessa skola tillkomma genom befordran utan att motsvarande ökning av underofficerskåren kan ske under budgetåret 1940/41. De 4 sergeanterna däremot skulle innebära en verklig utökning av underofficerskåren redan från början.

c) *Manskapsstaterna* förutsätts bliva avsevärt utvidgade i förhållande till vad som tidigare föreslagits för budgetåret 1940/41. Sälunda föreslås skola ytterligare tillkomma 80 furirer, 100 korpraler, 100 vicekorpraler samt 50 meniga. Det vore emellertid önskvärt att så snart som möjligt låta anställa största möjliga antal volontärer för utbildningens omedelbara påbörjande. Det erforderliga antalet dylika volontärer beräknades till 300, varför, sedan hänsyn tagits till förefintliga 50 vakanser i volontärsbeställningar, en omedelbar ökning av 250 beställningar lämpligen borde ske. Denna ökning borde fördela sig så, att för befordran till högre underbefälsgrad kompetent manskap, som redan utnämnts till högre befattning över stat (befodrads »i» flottiljen), borde kunna erhålla lön i sin grad. Med hänsyn härtill borde de 250 nya manskapsbeställningar, som omedelbart behövdes, fördelas på 25 furirs-, 50 korprals-, 125 vicekorprals- och 50 volontärsbeställningar. — Uppsättningen av nya förband medförde, att överflyttning av manskapspersonal måste ske från nuvarande flottiljer samt att utbildning vid nuvarande flottiljer måste äga rum av nytillkommande personal, som sedermera avsåges att överflyttas till de nya flottiljerna. Detta medförde i sin tur, att en fast fördelning av de nya manskapsbeställningarna på de särskilda flottiljerna icke nu kunde ske. Dessa nya beställningar ha därför föreslagits skola ställas till chefens för flygvapnet förfogande för fördelning på de särskilda flottiljerna.

d) Vad beträffar *civilmilitär personal m. fl.* har i utredningen angående personalbehovet räknats med att — utöver de statökningar som tidigare föreslagits för budgetåret 1940/41 — följande nya beställningar erfordras på grund av de nya förbandens tillkomst, nämligen: 1 flygdirektör av 1. graden, 4 flygingenjörer av 3. graden, 2 flygläkare av 1. graden, 2 verkmästare av 1. klassen, 14 hantverkare, 2 maskinister, 2 eldare av 1. klassen samt 4 förrådsvaktmästare. Dessa beställningshavare borde tillkomma i och med de nya flottiljernas tillkomst.

e) I fråga om å flygvapnets stater upptagna *icke-ordinarie befattningshavare* innebär förslaget vissa utökningar. Till en början föreslås skola tillkomma 34 nya förrådsmän i lönegraden MEO 5; av dessa avses 4 för de två nya flottiljerna enligt samma grunder som för närvarande tillämpas, medan återstående 30 avses för fördelning med 3 å varje flottilj för att frigöra underbefäl i förrådstjänstbefattningar. Vidare föreslås skola tillkomma 10 fallskärmsförrådsmän i lönegraden MEO 5, d. v. s. 1 för varje flottilj, likaledes för att frigöra underbefäl som för närvarande tjänstgöra vid flottiljernas fallskärmsförråd. För att i övrigt tillgodose de nytillkommande flottiljerna med icke-ordinarie personal i samma omfattning som vid de nuvarande flottiljerna föreslås följande personal skola tillkomma, nämligen 2 eldare av 2. klassen, 4 kontorsbiträden, 2 skrivbiträden, 2 telefonvakter, 2 husmödrar av 1. klassen samt 2 sjuksköterskor. Den ifrågavarande icke-ordinarie personalen förutsättes skola tillsättas från och med den 1 juli 1940 eller senare vid de nya flottiljernas uppsättande.

f) För tillgodoseende av ytterligare personalbehov, som uppkommer i anledning av de nya förbandens tillkomst, föreslås *anställning av civil personal* i avsevärd omfattning. Sålunda avses till en början skola anställas 50 civila personer som befattningshavare i expeditionstjänst. Dessa befattningshavare avses skola tjänstgöra i för stabsunderofficerare m. fl. avsedda befattningar och tillkomma för att kunna frigöra underofficerare från expeditionstjänst för att i stället användas i direkt militär tjänst. Vidare föreslås skola civilianställas 10 schaktmästare, detta för att kunna frigöra de nuvarande kasernunderofficerarna för annan tjänst. Än ytterligare föreslås 30 civila kontorister eller kontorsbiträden skola anställas för att därigenom kunna frigöra underbefäl, som eljest måste anlitas i expeditionstjänst, för rent militär tjänst. Avlöningen till den nu nämnda civilianställda personalen har beräknats till 350 kronor i månaden för befattningshavare i expeditionstjänst och för schaktmästare samt till 250 kronor i månaden för kontorister och kontorsbiträden. Med hänsyn till att utbildningen av den ifrågavarande personalen måste igångsättas snarast möjligt för att göra den kapabel att övertaga sina arbetsuppgifter i samband med de nya förbandens uppsättande, har föreslagits, att anställningen av samtlig nu nämnd civil personal skall få påbörjas omedelbart och om möjligt vara fullföljd den 1 april 1940. Bland annat avses central utbildning av expeditionspersonal skola anordnas. — Den i och genom tillkomsten av de nya förbanden uppkommande bristen på mekanikerpersonal avses enligt de föreliggande planerna skola i möjligaste mån täckas genom forcerad utbildning av volontärer även genom kvarhållande i tjänst av vid flygvapnet utbildade värnpliktiga mekaniker och vapensmeder. För att under alla förhållanden säkerställa behovet av dylik personal har emellertid räknats med att det skall bli nödvändigt att i mån av behov genom kontrakt kunna anställa 45 civila hjälpmontörer och 25 civila vapensmeder. Dessa borde i så fall få anställas redan från och med den 1 mars 1940. Deras avlöning har beräknats till 300 kronor i månaden. — Ytterligare framhålles, att vid samtliga krigs-

flygförband måste finnas en yrkeskunnig och med materielen väl förtrogen stomme av verkstadspersonal. Intill dess flygvapnet erhållit tillräcklig tillgång till yrkeskunnig och rutinerad mekanikerpersonal, borde detta personalbehov täckas genom civilianställning av yrkeskunniga arbetare. Genom bildande av dylika verkstadsgrupper avses att erhålla kompensation för den uttunning av den yrkesutbildade fast anställda personalen som blir en följd av de nya förbandens uppsättande. Det antal yrkesarbetare som sålunda avses skola civilianställas utgör 141, nämligen 41 flygplanmontörer, 41 motormontörer, 34 radiomontörer, 7 elektriker samt 18 instrumentmekaniker. Anställningen av dessa yrkesarbetare skulle taga sin början snarast möjligt och vara fullföljd om möjligt före den 1 april 1940. Löneförmånerna till denna personal har beräknats till 350 kronor i månaden. — Slutligen förutsettes civilianställning skola ske av viss personal för flottiljverksstäder vid de nytillkommande två flottiljerna; denna personal utgöres av sammanlagt 2 arbetsförmän, 8 yrkesarbetare, 2 kontorsbiträden och 6 skrivbiträden. Denna personal skulle tillkomma först i och med de nya flottiljernas uppsättande.

I fråga om *behovet av värnpliktiga* för de föreslagna två nya jaktflottiljerna har chefen för flygvapnet inkommit med särskild framställning i den förut nämnda skrivelsen den 31 januari 1940. Samtidigt har chefen för flygvapnet upptagit den vid sidan härom liggande frågan om visst ökat behov av värnpliktiga, betingat av den forcerade uppsättningen av den andra lätta bombflottiljen (F 6). För den av de nya flottiljerna som beräknas bli först uppsatt (här kallad F 9) har räknats med att en första kontingent värnpliktiga om 220 man borde börja sin utbildning redan den 1 maj 1940. För den senare tillkommande nya flottiljen (här kallad F 10) borde en motsvarande första kontingent värnpliktiga påbörja sin tjänstgöring den 1 augusti 1940. Den fortsatta fredstilldelningen av värnpliktiga till F 9 och F 10 borde ske efter motsvarande grunder som nu gälla för den befintliga jaktflottiljen (F 8), d. v. s. för varje flottilj med en årlig vintergrupp om 80 värnpliktiga i linjetjänst och 50 ersättningsreservister samt en årlig sommarkontingent om 90 värnpliktiga i linjetjänst och 50 ersättningsreservister. Det sålunda föreliggande omedelbara behovet av värnpliktiga för F 9 och F 10 har föreslagits skola uttagas på det sätt, att *dels* 220 man ersättningsreservister tillhörande 1938 eller 1939 års klass överföras till flygvapnet i linjetjänst för tjänstgöring vid F 9, *dels* ock av 1940 års klass flygvapnet tilldelas, utöver den i värnpliktslagen fastställda linjekontingenten 1,500 man, ytterligare 560 man, därav 220 man bilda den för F 10 avsedda första värnpliktskontingenten och återstående 340 man jämte 200 ersättningsreservister bilda de första årliga vinter- och sommarkontingenterna för både F 9 och F 10. Förslag till härav föranledd ändring av § 24 värnpliktslagen har samtidigt avgivits. — Vad beträffar den förstärkning av Västgöta flygflottiljs (F 6) värnpliktskontingent, som betingas av denna flottiljs forcerade uppsättning, har denna förstärkning föreslagits skola ske genom att 150 man ersättningsreservister tillhörande 1938 eller 1939 års klass överföras till flygvapnet i linjetjänst för tjänstgöring vid F 6.

Departements-
chefen.

Den framställning om vidtagande av omedelbara åtgärder för ett snabbt utökande av flygvapnet utöver hittills gällande planer, för vilken jag i det föregående redogjort, finner jag mig böra i huvudsak tillstyrka. Någon närmare motivering härför torde icke vara lämpligt eller behövt till statsrådsprotokollet anteckna, utan inskränker jag mig till att framhålla, att genom de föreslagna åtgärdernas genomförande en mycket väsentlig förstärkning av vår försvarsberedskap skulle åstadkommas, särskilt i vad avser landets förseende med jaktflyg.

Det föreliggande förslaget går ut på att redan under loppet av nästkommande budgetår utöka den nu fastställda flygvapenorganisationen genom tillförande till densamma av dels två nya jaktflottiljer (F 9 och F 10) utöver den nu befintliga Svea flygflottilj (F 8), dels ock en ny arméspaningsdivision, anknuten till Östgöta flygflottilj, och en ny marinspaningsdivision, anknuten till Roslagens flygflottilj.

Vad först beträffar den för de sålunda föreslagna förbanden erforderliga flygmaterielen vill jag erinra därom, att Kungl. Maj:t genom beslut den 4 och den 26 januari 1940 bemyndigat flygförvaltningen att gå i författning om anskaffande från utlandet av ett antal flygplan av närmare angivna typer och därvid ställt vissa belopp till förfogande för förskottsbetalningar m. m. från det å förskottsstaten för försvarsväsendet upptagna anslaget Försvarsväsendet i allmänhet: Engångsutgifter (Ga). Med dessa flygplan avses flygplanbeståndet för de två nya jaktflottiljerna skola uppsättas. Kostnaderna för flygplananskaffningen ifråga hava beräknats till sammanlagt 86,000,000 kronor, av vilket belopp sammanlagt 35,550,000 kronor beräknas erforderliga under innevarande budgetår, medan återstående 50,450,000 kronor falla på budgetåret 1940/41. — Den nyanskaffning av materiel, som erfordras för upprättande av den nya arméspaningsdivisionen och den nya marinspaningsdivisionen, har kostnadsberäknats till sammanlagt 8,500,000 kronor, vilken summa i sin helhet torde bliva erforderlig redan under innevarande budgetår. — Jag anser mig böra föreslå, att frågan om anvisande av anslagsmedel för täckande av kostnaderna för de ifrågavarande flygmaterielleveranserna redan i förevarande sammanhang bringas under riksdagens prövning. Det för innevarande budgetår erforderliga sammanlagda anslagsbeloppet (35,550,000 + 8,500,000 =) 44,050,000 kronor torde därvid böra som ett särskilt anslag anvisas å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40, under det att återstoden, 50,450,000 kronor, synes böra upptagas under ett särskilt anslag å riksstaten för budgetåret 1940/41. Bägge anslagen böra vara av reservationsanslags natur och erhålla gemensam beteckning, förslagsvis »Materielanskaffning för jaktflottiljer m. m.».

De båda nya jaktflottiljernas förläggningssorter hava av överbefälhavaren föreslagits tills vidare skola vara för den ena flottiljen Trollhättan och för den andra Bulltofta. Dessa platser hava valts med hänsyn till möjligheten att från början repliera på där redan befintliga verkstadstillgångar. För min del vill jag ansluta mig till detta förslag, dock med betoning av att de framtida förläggningsplatserna för de två nya jaktflottiljerna icke därigenom få anses

fixerade. Uppenbarligen kan det befinnas lämpligt att, sedan lugnare tider inträtt, taga under slutgiltigt övervägande frågan om de ifrågavarande flottiljernas förläggande till andra platser än de nyss nämnda. — De nybyggnadsanordningar, som föreslagits skola vidtagas å förläggningsplatserna, hava med hänsyn bland annat till det nyss sagda förutsatts skola erhålla en i huvudsak fältmässig karaktär. Befintlig bebyggelse avses komma till användning i första hand för kanslihus, manskapsmatsalar, mässar, befälsbostäder, förråd och verkstäder. Erforderliga nybyggnader hava ansetts skola vara av flyttbar baracktyp. Då undersökningen rörande möjligheten att å de förlagna förläggningsplatserna utnyttja befintlig bebyggelse hittills icke medhunnits, kan nu icke angivas det slutliga behovet av nya baracker. Med utgångspunkt från fullständig barackförläggning utom i vad avser officers- och underofficersförläggningar hava emellertid de erforderliga kostnaderna överslagsvis beräknats till 3,300,000 kronor, en summa som torde kunna icke obetydligt nedbringas i mån av utnyttjande av befintlig bebyggelse. Sedan närmare utredning förebragts rörande behovet av barackbyggnader m. m., torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att efter hemställan av flygförvaltningen anvisa de härför erforderliga anslagsmedlen från vederbörligt anslag å förskottsstaten.

Vad därefter beträffar tillgodoseendet av de väsentligt ökade krav på personal vid flygvapnet, som naturligen uppkomma genom den föreslagna avsevärda utvidgningen av organisationen, har jag i det föregående lämnat en ingående redogörelse för hur de förslagsställande myndigheterna tänkt sig denna frågas lösning. Med hänvisning till denna redogörelse vill jag här endast erinra om att det utökade behovet av officerare och underofficerare icke kan tillgodoses genom nyanställning av personal i anslutning till de nya förbandens tillkomst, utan att i fråga om dessa befälskårer i huvudsak allenast vissa förskjutningar de olika graderna emellan komma att kunna äga rum under nästkommande budgetår. Vad beträffar manskapskadreerna föreligger möjlighet att redan från början företaga vissa icke obetydliga utökningar. Flygmyndigheterna räkna i detta avseende med att under nästkommande budgetår skulle tillkomma sammanlagt 330 nya manskapsbeställningar utöver den kader som enligt tidigare avgivna förslag beräknats för samma budgetår. I fråga om civilmilitär personal anses också vissa utökningar nödvändiga, liksom i fråga om icke-ordinarie personal vid flottiljerna.

Vid beräkningen av personalbehovet hava de förslagsställande myndigheterna vidare ansett det nödvändig att genom anställande i stor utsträckning av civil personal kunna frigöra militär personal från sådana sysslor och befattningar, som icke nödvändigt kräva militära kvalifikationer hos sina innehavare. Sålunda hava vissa av de föreslagna nya icke-ordinarie befattningarna vid flottiljerna ett sådant syfte. Men framförallt föreslås, att ett avsevärt antal civila personer skola antagas i kontraktsanställning för att efter en viss utbildning kunna tjänstgöra i expeditionstjänst, kasernvårdstjänst, verkstads-tjänst m. m. På sätt överbefälhavaren i sin förenämnda skrivelse den 27 december 1939 anført kan naturligen denna anställningsform komma att medföra betydande olägenheter i skilda hänseenden; men å andra sidan kan den

sägas innebära en fördel såtillvida, att uppsättningen av förbanden i fråga icke nödvändigtvis behöver binda statsmakternas handlingsfrihet vid en kommande avvägning av flygvapnets styrka.

De sålunda av tillkomsten av de nya flygförbanden betingade utökningarna och förändringarna i flygvapnets personalbestånd skulle principiellt icke behöva vidtagas förrän i samband med tillkomsten av de nya förbanden, d. v. s. efter hand under budgetåret 1940/41. För att möjliggöra igångsättande av erforderlig utbildning av nytillkommande personal hava emellertid de förslagsställande myndigheterna ansett det nödvändigt att vissa av de föreslagna personalåtgärderna vidtagas så snart som möjligt redan under innevarande budgetår. I fråga om officers- och underofficerspersonalen ävensom den civilmilitära personalen har sådant tidigare anställande ifrågasatts allenast i fråga om en enda beställningshavare, nämligen den föreslagne nye kaptenen i intendenturbefattning. Denne beställningshavare, vilken måste rekryteras från armén eller marinen och som avses som flottiljintendent vid F 9, har ansetts böra tillsättas redan från och med den 1 april 1940 för att från början kunna delta i organiserandet av förbandet. För min del anser jag emellertid, att den ifrågasvarande beställningshavaren bör kunna kommenderas till tjänstgöring vid flygvapnet för det avsedda ändamålet vid önskad tidpunkt utan att staten förden skull behöver ökas redan under innevarande budgetår. Jag finner mig förden skull icke böra tillstyrka förslaget i denna del.

I fråga om de föreslagna nytillkommande manskapsbeställningarna hava myndigheterna föreslagit, att för möjliggörande av att i tid igångsätta utbildningen av de nya volontärerna ett avsevärt antal av de nya beställningarna skall tillsättas redan under innevarande budgetår så snart som möjligt. Detta har föreslagits skola ske med sammanlagt 250 beställningar, fördelade på 25 furirs-, 50 korpals-, 125 vicekorpals- och 50 menigebeställningar. På de av myndigheterna i detta avseende anförda skälen finner jag mig böra tillstyrka denna framställning. Likaså finner jag mig böra biträda de förslagsställande myndigheternas åsikt, att de civila personer, vilka enligt vad i det föregående sagts avses att kontraktsanställas för att fullgöra expeditionstjänst, kasernvårdstjänst och verkstadstjänst m. m., få anställas snarast möjligt under detta budgetår för att undergå utbildning för de blivande tjänstegrenarna.

I enlighet med det anförda torde riksdagens bemyndigande böra utverkas till att redan under innevarande budgetår vid flygvapnet anställa följande personal, nämligen:

dels, utöver nu gällande manskapsstater, 25 furirer, 50 korpaler, 125 vicekorpaler och 50 meniga,

dels ock med civil kontraktsanställning 50 befattningshavare i expeditionstjänst, 10 schaktmästare, 30 kontorister eller kontorsbiträden, 141 yrkesarbetare i verkstadstjänst vid truppförbanden, därav 41 flygplanmontörer, 41 motormontörer, 34 radiomontörer, 7 elektriker och 18 instrumentmakare, samt i mån av behov högst 45 hjälpmontörer (mekaniker) och högst 25 vapensmeder.

I vad rör avlöningen till den kontraktsanställda personalen torde det böra ankomma på Kungl. Maj:t att fatta beslut.

I fråga om den inverkan på flygvapnets personalbehov för nästkommande budgetår, som tillkomsten av de föreslagna nya förbanden kommer att utöva, torde jag nu endast behöva hänvisa till den föregående redogörelsen; därav betingade förslag torde jag få i annat sammanhang framlägga.

De föreslagna utvidgningarna av flygvapnet medföra, såsom chefen för flygvapnet i sin skrivelse den 31 januari 1940 framhållit, att den för flygvapnet enligt nu gällande bestämmelser (§ 24 värnpliktslagen) avsedda årliga kontingenten värnpliktiga i linjetjänst, 1,500 man, måste utökas. I likhet med vad som nu gäller för Svea flygflottilj böra således för en var av de nytilkommande jaktflottiljerna räknas med en årlig vintergrupp om 80 värnpliktiga och en årlig sommargrupp om 90 värnpliktiga i linjetjänst, vartill komma cirka 100 ersättningsreservister årligen. Emellertid tarvas för omedelbart tilldelande till de nya jaktflottiljerna en engångskontingent av 220 man till vardera flottiljen. På sätt chefen för flygvapnet föreslagit torde, i vad avser de närmast föreliggande behoven av värnpliktiga till F 9 och F 10, dessa behov böra tillgodoses på det sätt, att dels av årsklassen 1940 flygvapnet tilldelas 560 värnpliktiga i linjetjänst utöver den enligt värnpliktslagen fastställda kontingenten, därav 220 avses för tjänstgöring vid F 10 med början den 1 augusti 1940 och återstående 340 avses skola bilda de första ordinarie vinter- och sommargrupperna vid både F 9 och F 10, dels av ersättningsreservister tillhörande årsklasserna 1938 eller 1939 220 man överföras till flygvapnet i linjetjänst och avses för tjänstgöring vid F 9 med inryckning den 1 maj 1940. I samband härmed torde — för tillgodoseende av det uppkomna engångsbehovet av värnpliktiga vid F 6 — ytterligare 150 ersättningsreservister tillhörande sistnämnda årsklasser böra överföras till flygvapnet i linjetjänst för tjänstgöring vid F 6 med inryckning den 15 mars 1940.

Bemyndigande att vidtaga de nu nämnda överföringarna av värnpliktiga torde i detta sammanhang böra utverkas av riksdagen. Förslag till de ändringar i värnpliktslagen, som må betingas av de nya förbandens tillkomst, torde jag få framlägga i ett senare sammanhang.

Vad slutligen beträffar kostnaderna för de åtgärder som i det föregående föreslagits hava dessa — fränsett engångskostnader för anskaffning av flygmateriel och för förläggningarnas anordnande — överslagsvis beräknats till cirka 8,870,000 kronor om året, sedan förbanden blivit fullt uppsatta. De kostnader, som falla på innevarande budgetår på grund av de i det föregående föreslagna åtgärderna, hava uppskattats till omkring 990,000 kronor, fördelade sig på ett flertal anslag. Dessa kostnader torde få tillsvidare utgå från vederbörligt förskottsanslag.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels besluta, att under budgetåret 1940/41 skola nyuppsättas ej mindre två jaktflottiljer med i huvudsak samma organisation som den nu befintliga och tills vidare förlagda den ena till Trollhättan och den andra till Bulltofta, än även en arméspanings-

division, anknuten till Östgöta flygflottilj, och en marinspaningsdivision, anknuten till Roslagens flygflottilj;

dels medgiva, att redan under budgetåret 1939/40 må vid flygvapnet anställas ej mindre, utöver redan befintliga beställningar, beställningshavare av manskapet till det antal och i de beställningar, som av det föregående framgår, än även viss civil personal i kontraktsanställning i enlighet med vad förut sagts;

dels medgiva, att utan hinder av vad i § 24 värnpliktslagen stadgas må ej mindre till linjetjänst vid flygvapnet överföras 370 till ersättningsreserven för tjänstgöring i depåtjänst uttagna värnpliktiga av årsklasserna 1938 och 1939 än även flygvapnet tilldelas utöver det flygvapnet enligt nämnda lagrum tillkommande antalet värnpliktiga i linjetjänst ytterligare 560 värnpliktiga av årsklassen 1940;

dels till *Materielanskaffning för jaktflottiljer m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 under fjärde huvudtiteln anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 44,050,000;

dels ock till *Materielanskaffning för jaktflottiljer m. m.* för budgetåret 1940/41 under fjärde huvudtiteln anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 50,450,000.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avläsas till riksdagen.

Ur protokollet:

K. G. Linden.